

1 Korin

A Lagasai Mata Si Pol Xe Sina Mu Korin

A Ferawaiian Paamua

Lana mu yaan si Pol na Korin a saxa bina lava aava taxa waan la provins Akeai lana nobina sina mu Griik. Na Pol fatak xa a mataa mata xena kuusan fasavat a Lagasai Roxo se Yesus Krais pave la bina Korin e nane a fatamasiak a faxuvulan ina mu rabuna aava ri namkai lana bina aave. Taasaxa layaan na Pol a ta'ulan nari e fe faisok la xasano bina, a mu lagafan ri savat lana faxuvulan aave pe Korin. E voxo na Pol a xalei a lagasai aanabe¹ xena tavai nari pana texaasan roxo e xavang nari xena fataxapinaana lagafan siri.

Na Pol a mimilisaat soxot a mu Kristian pe Korin, ulaa vilaana roxo siri i tamaa saat. Nane ferawai pana vilaana xaradak aava mu felavaan ri taa vile e pana maana lagafan aava fuuna savat layaan a rabuna ri pife turoxoian a Vovau Xaradak xena paamuian a sangasan siri. Nane gefasaa vaxa pana vilaana roxo ina naangusan e pana maana buk tatavaian aava Vovau Xaradak fuuna tavai a mu Kristian pana. E nane ferawai vaxa pana mu rabuna aava ri fo maat, ri taa to fa'ulaa.

Pana maana mo aava timin a lagafan xuluna mu Korin, na Pol a xalei a ferawaiian roxo paaliu xena xavang nari talo ri taa matavas sena vubuxanan sina Piran. A saxa palagasaki lana 'buuk' aanabe¹ aava mu Kristian ri fuuna vubuxan paaliuane ve a palagasaki 13. Lana palagasaki aanabe¹ na Pol a faxaalit pana vilaana ina vubuxan xasingit tuunei a xasanofuna ve a tatavai mata aava Piran i taa tavai a mu rabuna sina pana.

---

1 ¹Nenia na Pol aava Piran fo xelau xena yaamut si Krais Yesus, xuvul pa Sostenis, maame lisan a lagasai aanabe¹ ²xe simi pe Korin aava mi waan la tinoxolan sina Piran. A Piran a fanei patak nami xa Krais e xel nami xena waan faxaradak xuvul pana mu rabuna xapiak aava ri fenung lapaana isi Memai sitaara, na Yesus Krais aava Memai sitaara xapiak.

³Ne vubuk o a Piran Tamataara e na Memai Yesus Krais re taa tavai nami pana xakaavangan xatam e a luaian.

Na Pol A Kuus Faasiroxo Xe Sina Piran Pari

⁴Ne kuus faasiroxo vulai xe sina Piran pami senaso nane fo tavai nami aava mi waan la xuvulaian xuvul pa Krais Yesus pana xakaavangan xatam sina. ⁵E vaxa lana xuvulaian aave, a Piran fo tavai nami pana maana mo roxo lana texaasan e ferawaian simi. ⁶Maam texaas o a kuus xakaavangan simaam se Krais a savat faroxo senaso mi langai faroxoie e mi faxalit tuuneie lana toyen simi. ⁷E voxo mi toxan a maana tatavaian sina Vovau Xaradak xena fagut nami layaan mi taxa waan bang a savatan sina Memai Yesus Krais sitaara la matavas. ⁸Nane, i taa tao faagutan nami talo mi taa pife poxo. E mi taa pife vupuno la yaan fataxapiak aava yaan si Memai Yesus Krais sitaara. ⁹Senaso a Piran aava xel faxuvul nami xe lana xuvulaian xuvul pa Natuna, na Yesus Krais, nane i taa tamana fasavat a kuus fanaian sina.

A Toxan A Fepatoxan La Palou Ina Mu Rabuna Sina Piran

¹⁰Ne fenung xe simi mu fetinan, lapaana isi Memai sitaara, na Yesus Krais, o mi taa turoxo lapaana lamonan saxa mon. A pife roxo mi taa waan fepatok, piau, mi taa waan faxuvul lapaana lamonan e masaman saxa mon. ¹¹Mu fetinan siak, saxanofuna ti la lifu si Kaloe ri maa xuus famatavasau o a toxan a fegagelaian taxa waan la palou imi. ¹²A mo ne taxa kuusane a malaanabe': saxa ti la palou imi a kuus, "Ne usi na Pol", saxafuna a kuus, "Ne usi na Apolas", saxa fulaa a kuus "Ne usi na Sifas", e saxafuna fulaa maan a kuus, "Ne usi na Krais."

¹³Malaafaa na Krais a fepatok, bo? Piau! Na Pol a maat xuluna bolo pami, bo? Piau! Layaan ri fasuf nami ri vile lapaana isi Pol, bo? Piau paaliu! ¹⁴Ne faamamaas senaso ne pife fasuf a rabuna xaves, na Krispas nare Gaius mon. ¹⁵E voxo mi pife fexaxaas sena kuus o mi fo fasufan lapaana isaak. ¹⁶(A tuuna, ne fasuf a matafetama si Stefanus e ne lamon o piau ta mataa fulaa aava ne fo fasufe.) ¹⁷Langai, na Krais a pife fengau xena fasuf a rabuna. Nane fengau xena kuusan fasavat a Lagasai Roxo e ne pife vile pana texaasan sina mataa mon. Tamo ne tafo ferawai pana texaasan siak i taa siak tapin a gutan ina maatan si Yesus xuluna bolo.

Na Krais Ve A Gutan E Texaasan Sina Piran

¹⁸Layaan maam ferawai pana bolo, nari aava xena kawaasanan, ri lamon o a ferawaian aave a mo palau mon. Taasaxa netaara aava xena fakaxupan, taara texaas o a bolo aave a gutan sina Piran. ¹⁹A malaan sena xakalayan si Aisaia fo kuus:

"Ne taa kawaasan a masaman sina mu rabuna ti la xavala e ne taa vil fatavanat a texaasan siri."

Ais 29:14

²⁰Faa ta rabuna pana texaasan e a rabuna ina fepitaa? E mu mataa piran ri waan faa? A Piran a tisui a texaasan ti la xavala e a texaasan aave a savat mo palau. ²¹E nane faigotan a maana mo talo mu rabuna pana texaasan ti la xavala ri taa ngalngolan nane. Senaso saxano rabuna ri kuus o a mo aava maam fo kuusan fasavate a ferawaian sina ngong taasaxa nari aava ri namkai sena, ri fakaxupan. ²²A mu Juda ri buk xalum a maana fakalimaanan e mu Griik ri seng a texaasan. ²³Taasaxa taara kuusan fasavat a maatan si Yesus xuluna bolo e mu Juda ri kalaxoi xuluna e mu Griik ri lamon o a ferawaian sina ngong. ²⁴Taasaxa Piran fo xel a saxano Juda xuvul pari mu Griik e nari xapiak, ri texaas o a lagasai se Krais a toxan a gutan e texaasan sina Piran lana. ²⁵Senaso a texaasan aava waan lana ferawaian palau sina Piran a pelalava sena texaasan sina mataa. E a marurupaxan sina Piran a tateak faagut sena gutan sina mataa.

²⁶Mu fetinan, lalamon pana vilaana simi paamuina yaan a Piran a xel nami. Lana yaan aave a mu rabuna ti la xavala ri xalum nami e ri pife xalum a mataa pana texaasan o a mu matalava o piran, piau.

²⁷Taasaxa Piran a siak fati a maana mo palau ti la xavala xena famangil a maana mo pana texaasan. E nane siak fati a maana mo marurupak xena famangil a maana mo pana gutan ti la xavala. ²⁸Nane siak fati a mu valagof e nari aava mu rabuna ri xalum fasivi nari. E pana maana mo palau malaan, nane kawaasan a maana mo aava mu rabuna ri fuuna lamon falavaie. ²⁹E nane vil malaane talo pi ta mataa i taa malalava la matana. ³⁰Taasaxa mi waan la xuvulaian xuvul pa Krais sena vubuxanan sina Piran. E lana xuvulaian aanabe' na Krais ve a texaasan sitaara. A malaanabe': nane xo fatiginei fatak netaara la matana Piran e siak fati netaara xena rabuna xaradak sina e a mulus tapin netaara xasena maatan. ³¹E voxo, lana Xakalayan Taap a kuus malaan:

“Nase! ta mataa a vubuk malalava i taa malalava pana maana
mo aava Piran xo fo vile.”

Jer 9:24

2 ¹Mu fetinan, layaan ne savat simi xena kuusanaana maana tuunayan sina Piran ne pife faavupuul nami pana texaasan lava, piau. ²Senaso ne fo lamon faati o layaan ne waan xuvul pami ne taa lamon fa'uli mon a saxa mo: na Yesus Krais e a maatan sina xuluna bolo. ³Layaan ne savat simi ne pife savat pana gutan lava, piau, ne taxa radakui pana matautan. ⁴A lagasai e a kuusan siak re piau ta texaasan lava o gutan sina mataa taasaxa, a Vovau e gutan sina Piran re savat la matavas ⁵talo a fufuna namkaian simi xo i taa pife waan lana texaasan sina mataa taasaxa lana gutan sina Piran.

A Texaasan Sina Piran A Savat Malaan

⁶Taasaxa, xe siri aava ri matalava lana namkaian, a lagasai simaam a toxan a texaasan. A pife texaasan sina rabuna ti tanin o sina maana

paamua ti tanin senaso a gutan siri tax a malit xo. ⁷Piau, taara tax a ferawai pana texaasan aava Piran fo fune xasena rabuna. Lokavai mupiis, paamuina yaan a Piran a vesan fasavat a maana mo nane a lamon faati o a texaasan aanabe! i taa fabas netaara pana miridingan. ⁸Pi ta paamua ti la xavala aava masam sena texaasan aanabe!. Tamo ri tafo texaas sena ri taa pife niil fataxutan a Memai ina Miridingan xuluna bolo. ⁹Taasaxa, lana Xakalayan Taap a kuus:

“Pi ta mataa a xalume o langaie, e pi ta mataa a lamon fati a mo aava Piran fo faigotane pari aava ri vubuxan xasingite.” *Ais 64:4*

¹⁰Taasaxa Piran fo faxalit famatavase xe sitaara sena Vovau ina.

A vovau aave a xalum xolan a maana mo xapiak e maana fufuna faisok sina Piran sait. ¹¹E sena mataa, a vovau sina mon a texaas sena maana mo aava ri waan la xunus ina. E malaanabe! a Vovau sina Piran fatak mon a texaas sena maana mo aava ri waan la xunus ina. ¹²Taara pi siak a vovau ti la xavala, piau, taara fo siak a vovau aava Piran a lisane talo taara taa masam sena maana mo aava Piran fo tavai xatam netaara pana. ¹³E taara ferawai pana maana mo aave, taara pife ferawai lapaana texaasan sina rabuna ti la xavala, piau. A Vovau sina Piran a fapiti netaara pana tuunayan sina Piran e voxo taara fexaxaas sena ferawai lapaana fepitaian sina. ¹⁴A mataa aava pi ta Vovau aave i taa pife turoxo pana maana mo aava ri savat sena Vovau sina Piran. Nane pife masam seri e a lamon o ri mo palau mon. Nane pife fexaxaas sena taraxali a maana mo sina Vovau sina Piran tamo nane piau ta vovau aave. ¹⁵A mataa pana vovau aave a fexaxaas sena tiis a malangiis ina maana mo xapiak, taasaxa nane xa i taa pife waan lapaana tiisan sina mataa. ¹⁶Senaso lana Xakalayan Taap a kuus:

“Nase! texaas sena lamonan sina Memai? Nase! fexaxaas sena fapiti?” *Ais 40:13*

Taasaxa netaara xo, taara toxan a lamonan si Krais.

Nemaam Ve Maam Mu Sisiak Sina Piran

3 ¹Nenia, ne pife fexaxaas sena ferawai xe simi, mu fetinan, malaan se' mi matalava lapaana Vovau senaso mi taxa taagul lunai lana vilaana ti la xavala. Mi malaan sena lak dak la xuvulaian simi xuvul pa Krais. ²Paamua ne tavai nami pana sus e pife meska senaso mi pife fexaxaas sena ngane. E nabaxa, mi pife fexaxaas lunai. ³Mi taxa waan lunai pana vilaana ti la xavala. Mi taxa taraa fesuai e mi fetok temasaat e a ro vilaana aanabe! re faxaalit o a vilaana simi a vilaana ti la xavala lunai, bo? Mi taxa bilai lunai pana vubuxanan ti la xavala. ⁴Layaan a saxa mataa a kuus, “Ne usi na Pol.” e saxa fulaa a kuus, “Nenia, ne usi na Apolas.” nami, mi taxa faxaalit o mi mataa mon.

⁵Na Apolas ve nase? Na Pol ve nase? Maame taxa sisiak mon sina Piran e maame fapiti nami e naboxo mi xaveak namkai. Maame saxa saxa maame

taxa vil a faisok aava Piran fo tavai nemaame pana. ⁶Nenia, lana faisok siak, ne xapis a mu kam e na Apolas a tiue pana raarum, taasaxa Piran xa a faboaxe. ⁷E nane aava kaapis e nane aava tiue pana raarum, nare xapiak re mo palau. Taasaxa Piran aava faboak a maana mo, nane xa toxan a isin lava. ⁸Nane aava kaapis xuvul pana saxa aava tiue pana raarum re fexaxaas e nare xapiak re taa siak a sepirigus ina faisok sire. ⁹Langaiau! Nemaame ve maame ro mataa tatarau'uma sina Piran e nami ve mi uma sina. E xasa ferawaian paap a malaan, nami ve mi lifu aava Piran taxa vesane.

¹⁰Lapaana xakaavangan xatam aava Piran a tavaiau pana, ne fo vil fatak a faisok sina mataa ina vavesai e ne famati a fufuna lifu tateak. E saxa fulaa i taxa vesan a lifu xuluna. E nemaame saxa saxa maame taa faxatang faroxoi a vilaana ina vavesai simaame. ¹¹Senaso a Piran xa fo fanei a fufuna lifu aave e a fufuna aanabe¹ ve na Yesus Krais, piau ta fufuna fulaa. ¹²Saxano rabuna ri taa vesai xuluna fufuna aave pana 'gol', 'silva' o faat roxo pana mamareiai lava e saxanofuna pana wai, sasaak o xariu. ¹³E a mu faisok sina rabuna saxa saxa ri taa savat la matavas e a mu rabuna xapiak ri taa xalume e ri taa texaas tamo faisok aave a roxo o saat. Senaso lana yaan si Krais, a fata i taa tafang a roxoyan ina faisok sina rabuna saxa saxa. ¹⁴Tamo lifu sina saxa i taa tigina fatateak lana fata, a mataa ina vavesai aave i taa siak a sepirigus. ¹⁵E tamo a fata taa faram xapin a lifu sina, a mataa naang i taa piau ta sepirigus. Taasaxa nane sang mon i taa fakaxupan malaan sena saxa aava ri sefe ti lana fata.

¹⁶Tuuna, mi texaas o nami ve, mi lifu lotu sina Piran e a Vovau sina Piran xo i taxa taagul la xunus imi, bo? ¹⁷Tamo ta mataa taa kawaasan a lifu lotu sina Piran, a Piran xa i taa kawaasan nane. Senaso a lifu lotu aave a lifu taap sina Piran sang mon e nami ve, mi lifu aave.

¹⁸Muta bit nano xa. Tamo saxa la palou imi a lamon o a texaasan sina a molava malaan sena texaasan ti la xavala, a mo roxo i taa fasivi nane xa xena savat mataa palau talo i taa toxan a texaasan tuuna. ¹⁹Senaso a Piran a lamon o a texaasan ti la xavala a mo palau e vaxa a texaasan bit. E lana xakalayan taap a kuus:

"A Piran a filung a mataa pana texaasan ti la xavala pana texaasan bit sina." *Jop 5:13*

²⁰E a kuus laa

"A Memai a texaas o a mu lamongan sina mataa pana texaasan ti la xavala ri piau ta malangiis roxo." *Yng 94:11*

²¹Lavaxa, muta malalava fulaa sena rabuna. A tuuna, a maana mo xapiak ri maana mo simi: ²²na Pol, Apolas, o na Pita; a xavala, a toyan e a maatan, a maana mo aanaboxo e a maana mo i taa savat mui, nari xapiak ri maana mo simi. ²³E nami, mi rabuna si Krais e na Krais ve sina Piran.

4 ¹Nami, mi taa turoxo o nemaam ve maam mu sisik si Krais e maam rabuna ina faxatangaana maana tuunayan fufunai sina

Piran aava nane turoxoian lisane xe simaam. ²E a sisiak aave i taa bilai xena faxalitaana roxoyan ina faisok fatateak sina. ³Ne lamon fepalau tamo nami o xasanofuna, mi taa tiisau. Tuuna, ne pife tiis nenia xa. ⁴A nasaman siak a matavas. Taasaxa nasaman matavas a pife kuus o ne pife vupuno la matana Piran. A Memai sang mon xo i taa tiisau. ⁵E voxo, muta tiis a mo paamuina yaan ina tiisan: waan bang a filimaanan si Memai. I taa fasavat a so ta mo a fufunai la suk xe lana malang. E i taa kas famatavas a fufuna lamonan la xunus ina mataa. E lana yaan aave a Piran xa i taa fasepirigus a mu rabuna saxa saxa pana kuus faatulaian sina.

⁶Mu fetinan, naboxo ne fo ferawai pana maana mo aanabe' semaame Apolas xena xavangaan nami. Ne vubuk o mi taa masam pana malasuf ina ferawaian aanabe': "Usi fatak a mu vuputkai." Muta lamon falavai a saxa mataa e xalum fasivi a saxa. ⁷Nase' tavai nami pana isin lava? A Piran xo tavai nami pana maana mo mi toxane, bo? Lavaxa, xenaso mi taxa malalava malaan se' mi fo faisok faagut xena siaxaana?

⁸Mi fo toxan xo a maana mo mi vubuxane, bo? Mi toxan a maana mo xaves paaliu, bo? Mi fo savat paamua king naapalaan maam pife paamua king. Aang, ne vubuk o nami ve mi taa paamua king tuuna talo maam taa 'king' xuvul pami. ⁹Ne lamon o a Piran fo tavai nemaam, mu yaamut sina, pana nobina fataxapiak la sangasan ina vuktol sina. E maam taxa waan pave malaan sena mataa vipis aava ri taa punuxe la matana mu rabuna xapiak e mu angelo. ¹⁰Senaso maam namkai se Krais, a rabuna ri lamon o nemaam mu lamavaang. Taasaxa nami xo mi namkai se Krais e nami ve mi rabuna pana texaasan. Nemaam, maam piau ta gutan taasaxa mi toxan a gutan. A mu rabuna ri xalum fasivi nemaam taasaxa ri suaian nami. ¹¹E fefexaxaas a yaan aanabe' maam lagai e maam ma'lui; a marapi simaam a taririk; ri famangil nemaam pana sipaan nemaam; maam piau ta nobina xena waan lana e ¹²maam faisok faagut pana mamaam. Layaan a rabuna ri kuusan pengan nemaam, maam sui nari pana roxoyan. Layaan ri vil pengan nemaam, maam waan fananap. ¹³Layaan ri kuusan pengan a isimaam, maam sui faroxoi nari. A mu rabuna ti la xavala ri taxa lo xalum nemaam malaan sena xawa e ri xalum fasivi nemaam malaan sena mu mosaat.

¹⁴Ne pife xalei a maana mo aanabe' xena famangilaan nami. Ne buk pebukan nami malaan sena kamu rafulak. ¹⁵Naapalaan mi toxan a maana rabuna xaves paaliu xena faxatangaan nami pana maana mo si Krais, mi piau ta tamami xaves, nenia sang mon. E nenia, ne tamami senaso ne kuusan famatavas a Lagasai Roxo xe simi e voxo mi waan la xuvulaian xuvul pa Krais Yesus. ¹⁶Ne nung nami o mi taa usi fatak a vilaana siak. ¹⁷E voxo ne taxa feng na Timoti aava ne vubuxan xasingite malaan sena lak tomexaan siak, xe simi. Nane tigina fatateak lapaana

Memai e i taa falamon fa'uli nami pana maana vilaana aava ne usie lana xuvulaian siak xuvul pa Krais Yesus. A maana vilaana aave ne fapiti a mu rabuna xapiak lana tinoxolan si Yesus, pana.

¹⁸Saxanofuna la palou imi ri malalava senaso ri lamon o ne taa pife savat simi. ¹⁹Taasaxa, tamo Memai i taa turoxo pana ne taa savat simi fataapus. E mui ne taa texaas sena ferawaian siri e vaxa pana gutan siri. ²⁰Senaso a ferawaian sitaara mon pife faxalit famatas a fatataganan sina Piran, piau, a faisok sitaara pana gutan a faxalite. ²¹A so ta mo mi vubuxane? Ne taa savat simi xena baras faagutan nami o ne taa savat pana vubuxan xasingitan e vilaana mam?

5 ¹Lavaxa, a tuuna xo, ri taxa kuusan a vilaana ina paruk fo savat la palou imi. E a vilaana aanabe! a mu rabuna aava ri pife namkai sena Piran, nari xo ri gilise. Ne fo langai o a saxa mataa pave i taxa mati xuvul pa ninana paap. ²E nami xo mi taxa ferawai falalava pana! Pife vilaana roxo, piau, mi taa bas pana mimilisaatan sena e nane aava taxa vil a vilaana saat aanabe!, mi taa feng tapine xasena faxuvuluan simi. ³Lana vipin siak, ne taxa waan lasuun semi, taasaxa lana lamonan siak ne taxa waan xuvul pami. E ne fo tiis xo a mataa aava paruk. ⁴E layaan mi taxa faxuvul lapaana isi Memai Yesus e ne waan xuvul pami lana lamonan siak, ne vubuk rao nami, lapaana gutan si Memai Yesus sitaara, ⁵mi taa lisani a mataa aanabe! xe si Setan talo i taa kawaasan a vubuxanan ti la xavala sina mataa aave e la yaan a Memai i taa ulaamaan a vovau ina mataa aave i taa fakaxupan.

⁶A pife roxo mi taa ferawai falalava. Mi texaas sena ferawaian aanabe!, bo? "A fomirak yiis a fasul a flaua xapiak." ⁷Lavaxa, gei tapin a maana vilaana saat aava malaan sena yiis aave, la toyen simi. E mui mi taa malaan sena flaua fa'ui aava piau ta yiis. Ne texaas o mi taxa waan tuuna malaan. Senaso a fomirak sipsip aava ri punuxe xena Fenamo ina Paaliuan fo punuxan e nane ve na Krais. ⁸E voxo taara faamamaas lana Fenamo ina Paaliuan sitaara e taara taa pife vile pana maraleian e lamonan saat aava malaan sena bret pana yiis, taasaxa taara taa vile pana ferawaian tuuna e vilaana fatak aava malaan sena bret aava piau ta yiis.

⁹Lana lagasai aava ne lisane xe simi paamua, ne xuus nami o mi muta fesing pana rabuna aava ri femilungai pana vilaana ina tamaian. ¹⁰Ne pife ferawai sena rabuna aava ri pife namkai se Krais senaso ri fuuna vil a vilaana saat: ri rawet, ri femilungai pana vilaana ina tamaian; ri fenau e ri lotu xe sina mu piran bit. Tamo mi taa waan patak seri mi taa ta'ulan xapin a xavala. ¹¹A malasuf ina ferawaian siak a malaan: mi taa pife doxot xolan a rabuna aava ri kuus o ri saxa tinoxol taasaxa ri femilungai pana vilaana ina tamaian o rawet o lotu xe sina mu piran bit o ri ferawai fakasal o ri num temasaat vulai o fenau. Muta nai fangan xuvul pari.

12-13 Langai, pife faisok siak xena tiisaana mu rabuna aava ri pife waan la tinoxolan sina Piran, piau. A Piran xa i taa tiis nari. Taasaxa taara taa tiis nari aava ri namkai e ri waan la faxuvulan sitaara, bo? Senaso a Xakalayan Taap a kuus:

“Feng faapalauan a mataa saat sena faxuvulan simi.” *Vpt 17:7,12*

A Vilaana Ina Faxaradaxaana Lagafan La Palou Ina Mu Rabuna Namkai

6 ¹Tamo saxa simi i taa marala pana saxa lana tinoxolan simi i muta falet fe tigina la nona mataa ina tiisan aava pife mataa sina Piran, piau! Lisan a lagafan aave xe sina mu rabuna fatak sina Piran xena faxaradaxaana. ²Tuuna, mi texaas o a mu rabuna fatak sina Piran ri taa tiis a maana mo ti la xavala, bo? Lavaxa, tamo mi taa tiis a maana mo aave senasou mi pife fexaxaas sena tiisaana mo modak nabe'? ³Mi fo texaas xo o taara taa tiis a mu angelo, bo? E tamo taara taa tiis nari taara fexaxaas sena tiis vaxa a maana mo xapiak nabe' la xavala sait. ⁴E voxo layaan mi toxan a lagafan la palou imi, siak fati ta saxa mataa ti la tinoxolan simi xena tafange, muta lisan a lagafan aave xe siri aava ri pife namkai, nari aava ri piau ta nobina la palou ina mu tinoxol si Krais. ⁵Mi taa mangil! Tuuna, piau ta saxa simi a fexaxaas sena faxaradaxaana lagafan sina ro tinoxol? ⁶Taasaxa ro tinoxol lapaa Krais re laak la lifu ina tiisan e re turoxo pana saxa aava pife namkai i taa tiis a lagafan sire.

⁷Layaan mi toxan a fegagelaian e mi laak la lifu ina tiisan a vilaana aanabe' a faxyalit o mi fo faasaal. A roxo sena mi taa turoxo pana xasanofuna ri taa vil a saat xe simi. E a roxo sena mi taa turoxo pana ri taa siak palou a maana mo simi. ⁸Taasaxa nami xo mi bilai fasaat e mi fenau e mi vile xe sina mu fetinan.

⁹Mi texaas o a mataa saat i taa pife waan la fatataganan sina Piran. Muta bit nami xa: nari aava ri femilungai pana vilaana ina tamaian o lotu xe sina mu piran bit, o ta'ulan a tamaian siri xena mati xuvul pana saxafuna o a lutefin o mu tomexaan aava re fetamaian nare xa, ¹⁰o nari aava ri fenau o rawet o num temasaat o kuusan pengan a saxa, nari xapiak, ri taa pife siak ta nobina la fatataganan sina Piran. ¹¹Saxanofuna la palou imi mi fo waan malaan. Taasaxa Vovau sina Piran fo xamak tapin a vilaana saat simi e a fanei patak nami xana Piran e a fatiginei fatak nami lapaana isi Memai Yesus Krais.

Tavai A Piran Pana Isin Lava Sena Vilaana Ina Tami

¹²Naak a saxa i taa kuus, “A so ta buk mo ne buk vile a roxo.” Aang, taasaxa saxano mo ri taa pife xavang nami. E ne taa kuus vaxa o a so ta buk mo ne buk vile a roxo taasaxa ne taa pife turoxoian ta mo i taa fayaasoxau. ¹³Saxanofuna taa kuus, “Fanganan a mo xana xum e xum a mo xana fanganan.” Aang, taasaxa Piran i taa kawaasan nare xapiak.

E sena vipin, muta femilungai pana. Taasaxa, sisiak xe si Memai pana vipin simi e Memai xa i taa faxatang a vipin simi. ¹⁴A Piran a fatatoi fa'uli a Memai ti la maatan pana gutan sina e i taa fatatoi fa'uli netaara vaxa pana gutan naang. ¹⁵Mi texaas o a mu vipin simi ri xavil ina vipin si Krais xa. E mi lamon o ne taa siak a xavil ina vipin si Krais e faxuvule xuvul pana vipin sina tefin aava lisan xolane, piau paaliu! ¹⁶Naak mi pife texaas o a mataa aava faxuvul a vipin sina xuvul pana tefin aava lisan xolane, nane savat saxa xuvul pana. A Xakalayan Taap a kuus famatasavas o “Nare taa savat vipin saxa.”

Tpt 2:24

¹⁷Taasaxa nane aava faxuvul nane xa xuvul pa Memai a savat saxa xuvul pana la xunus ina.

¹⁸Sinufan a vilaana ina femilungai. Ta xasano saat a mataa taa vile a pife kawaasan a vipin sina. Taasaxa, nase' ta mataa a femilungai taxa vil a saat xe sina vipin sina xa. ¹⁹Lamon fa'ulaa o a vipin siim a malaan sena lifu lotu e a Vovau Xaradak aava Piran a tavai nano pana, nane taxa taagul lana. No pife paamuijan nano xa. ²⁰Nane maraan xapin nano pana mamareiai lava. E voxo, tavai a Piran pana isin lava sena vipin simi.

Sena Vilaana Ina Tamaian Tuuna

7 ¹Lavaxa, naboxo ne buk sui a maana fiaian mi fo xaleie xe siak. Mi kuus o i taa xavang a mataa tamo i taa pife tamai. ²Aang, taasaxa, senaso a vilaana ina femilungai a tafang temasaatan a mu rabuna, a roxo sena mu rabuna tomexaan, saxa saxa, ri taa toxan a naasari e a lutefin ri taa toxan a lavari. ³A mu lavari ri taa vil fafaamamaas a vubuxanan sina mu naasari xena mati faxuvul lana vilaana ina tamaian e a lutefin ri taa vil malaane sait xe sina mu lavari. ⁴A tefin pife paamuijan a vipin sina xa senaso a vipin sina ve a mo si lavana sait e vaxa a tomexaan a pife paamuijan a vipin sina xa senaso a mo si naasana sait. ⁵Muta ferawetan nami tamo mi pife turoxoiane paamua. Mi taa pife mati faxuvul pana valayaan mon xena fenung xe sina Piran. E mui mi taa mati faxuvul fulaa. Tamo mi usi a vilaana aanabe' mi fexaxaa sena faxatang faroxoi a vubuxanan simi xa layaan na Setan i taa tafang nami. ⁶Ne xuus nami pana mo aanabe' xena xavang nami taasaxa ne muta fefasaa pana. ⁷Ne vubuk rao nami xapiak mi taa ti palau malaan sega. Taasaxa Piran a tavai nami saxa saxa pana tatavai: saxa i taa siak a tatavaian xana e saxafuna pana tatavaian xana.

⁸Lavaxa, xe siri aava ri pife tamai o ri lutefin nakmaal ne xuus nari o a roxo sena ri taa lo ti palau malaan sega. ⁹Taasaxa tamo ri pife fexaxaa sena faxatang faroxoi a vubuxanan siri, lavaxa ri taa tamai. A mo roxo ri taa tamai talo a mu vubuxanan siri ri taa pife fa'onam nari.

¹⁰Xe simi aava mi fo tamai xo ne xuus faagutan nami pana ferawaian sina Memai e pife siak: a tefin i muta ta'ulan a lavana, ¹¹taasaxa tamo

i taa ta'ulane, i taa ti palau e i taa pife tamai fulaa o i taa ulaa xe si lavana pana lamonan roxo. E a tomexaan i muta ta'ulan a naasana xena fataxapin a tamaian sire.

¹²E xe sina xasanofuna, nenia, pife a Memai, ne kuus o tamo mataa aava namkai se Krais taxa tamai pana saxa tefin aava pife namkai, i taa pife ta'ulan na naasana tamo na naasana a buk waan xuvul pana. ¹³E tamo ta tefin aava namkai a tamai sina mataa aava pife namkai, i taa pife ta'ulan na lavana tamo nane buk waan xuvul pana. ¹⁴A Piran i taa turoxoian a mataa aava pife namkai senaso a waan xuvul pa naasana aava namkai e i taa turoxoian a tefin aava pife namkai senaso a waan xuvul pa lavana aava namkai. Tamo pife malaanabe' a mu rafulak sire ri taa lalosaat, taasaxa piau, ri xaradak.

¹⁵Tamo saxa aava pife namkai la palou ina rofelavaan a buk ta'ulan a xasafuna, i taa falet saa. Tamo i taa savat malaan a saxa aava namkai i taa tapigis sena tamaian aave. Senaso a Piran fo xel netaara xena taagul pana luaijan. ¹⁶Nami lutefin aava mi namkai, mi pife texaas, naak mi taa fakaxup a mu lavami e nami mu tomexaan aava mi namkai, mi pife texaas, naak mi taa fakaxup a mu naasami.

¹⁷A mu rabuna saxa saxa ri taa lo waan lana toyan aava Memai Yesus fo tavai nari pana. E ri taa lo waan lana vilaana aava ri waan lana layaan a Piran a xel nari xena namkai se Yesus. Ne fapiti a mu tinoxol la mu bina xapiak pana vuputkai aanabe'. ¹⁸Tamo mataa a vuputuk layaan a Piran a xele xena namkai i taa pife vis a vulak ina vuputuk. Tamo mataa a pife vuputuk layaan a Piran a xele xena namkai, i taa pife vuputuk. ¹⁹Senaso tamo mataa a vuputuk o piau, a mo palau. A mo aava pelalava a malaan: a mataa i taa usi fatak a mu vuputkai sina Piran. ²⁰A so ta waanan mi taxa taagul lana layaan a Piran a xel nami, mi waan su lana. ²¹Tamo mi yaasok sina saxa mataa layaan a Piran a xel nami, muta lalamon faaxaves pana. Taasaxa tamo mi fexaxaas sena tapigis sena lavaxa, a roxo, vile. ²²Senaso layaan a Memai a xel a mataa yaasok nane malaan sena mataa aava pife yaasok la matana Memai e malaanabe' sait a mataa aava pife yaasok layaan a Piran a xele, nane a mataa yaasok si Krais. ²³A Piran xo a maraan xapin nami pana mamareiai lava. E voxo muta yaasok sina rabuna. ²⁴Lavaxa mu fetinan, a so ta waanan mi taxa taagul lana layaan a Piran a xel nami, mi waan su lana xuvul pana Piran.

²⁵Naboxo rao ne sui a fiaian simi sena mu rabuna aava ri pife tamai. A Memai a pife xuusau pana so ta mo ne taa kuusane taasaxa ne taa xuus nami pana lamonan siak e mi texaas o ne waan lapaana mamaaluxan sina Memai e ne fuuna kuus tuuna. ²⁶Layaan ne xalum a mu lagafan aava ri taxa lo savat ne lamon o a peraroxo sena tomexaan i taa waan lana vilaana sina. ²⁷Tamo mi toxan a naasami, lavaxa muta ta'ulane. Tamo mi piau ta naasami, lavaxa muta seng te fin. ²⁸Taasaxa, tamo no tamai

no pife vil a saat e tamo a tefin palau i taa tamai nane pife vil a saat. Taasaxa ne buk ti votan nami aava mi buk tamai sena maana lagafan ri fuuna savat lana waanan sina matafetama.

²⁹Naboxo ne pebukan nami, mu fetinan, o a mu yaan sitaara, ri pife xaves. E voxo nari aava ri toxan a naasari, ri taa lamon pana yaan aanabe' e ri taa taagul malaan se' ri pife tamai ³⁰e nari aava ri taxa taangiis faagut ri taa bilai malaan se' ri pife tangiis ta mo. E nari aava ri taxa faamamaas ri taa bilai malaan se' ri pife faamamaas. E nari aava ri maraan a maana mo ri taa lalamon pana maana mo aave malaan se' ri pife maana mo siri. ³¹E nari aava ri faisok pana maana mo ti la xavala ri muta lamon vulane senaso a xavala aava mi texaas sena naboxo, faasilak i taa taxapus.

³²Ne vubuk o mi taa pife lamon faaxaves. A mataa aava pife tamai, i taxa lamon fati a faisok sina Memai e malaafaa i taa fafaamamaas a Memai. ³³Taasaxa mataa aava tamai a lalamon vulai pana maana mo ti la xavala senaso a vubuk fafaamamaas a tefin sina ³⁴e voxo a mu lamonan sina ri taxa feruuks xolai. A lutefin aava ri pife tamai, malaan sena tefin fa'ui, ri taa lamon fati a faisok sina Memai mon senaso nari, ri buk waan lapaana lana vipin e vovau xapiak siri. Taasaxa tefin aava tamai a lalamon pana maana mo ti la xavala senaso a vubuk fafaamamaas na lavana. ³⁵Ne taxa ferawai malaan senaso ne vubuk xavang nami. Ne bai pis nami pana maana vuputkai xaves, piau. Ne buk o mi taa bilai faroxo e mi taa tavai nami xa xena faisok fatak lapaana Memai.

³⁶Taasaxa tamo a toxan a saxa rovaat aava re fo kuus fanai xo pana tamaian sire e a mataa aave a lamon o i taxa bilai fasaat xe sina tefin aave e tamo a vubuxanan sina a tateak temasaat e nane lamon o re taa tamai, lavaxa re taa tamai malaan sena vubuxanan sina. A pife vil a saat. ³⁷Taasaxa, tamo a mataa, nane fatak xa, a lamon o i taa pife tamai e tamo nane fexaxaas sena faxatang faroxoi a vubuxanan sina e fo lamon faati xo pana so ta mo i taa vile, lavaxa i taa vil a mo roxo tamo i taa pife tamai sina tefin xana. ³⁸E a mataa aava tamai pana tefin palau a vil a mo roxo taasaxa nane aava pife tamai, a vil a mo peraroxo.

³⁹A tefin a pife tapigis se lavana tamo a lavana i taxa to lunai. Taasaxa tamo na lavana i taa maat voxo, nane fo tapigis e a fexaxaas sena tamai fulaa xe sin' ta mataa nane vubuxane tamo nane saxa mataa sina Piran. ⁴⁰Taasaxa, ne lamon o tamo i taa waan tefin nakmaal i taa faamamaas sena. E pana ferawayan aanabe' ne lamon o ne toxan a turoxoian sina Vovau sina Piran.

Sena Fanganan Aava Ri Tavai A Mu Piran Bit Pana

8 ¹Lavaxa, mi fiai vaxa pana fanganan aava ri tavai a mu piran bit pana. Taara texaas o taara xapiak taara toxan a texaasan e a tuuna.

Taasaxa faxatang, senaso a texaasan ti la xavala i taa fabas famalalavai a rabuna taasaxa vubuxan xasingitan i taa fagut a rabuna. ²A mataa aava lamon o nane xa toxan a texaasan, nane pife masam faroxo lunai. Nane piau ta texaasan tuuna. ³Taasaxa nane aava vubuxan xasingit a Piran, a faxaalit o a Piran xo a texaas faroxo sena.

⁴E naboxo ne taa sui a fiaian simi pana mu tinokol aava ri ngan a fanganan ri tatavai xe sina mu piran bit pana. Taara texaas o a maaradaang a xaxaalua ina saxa mo palau. E taara texaas o a toxan a Piran saxa mon, piau ta piran fulaa. ⁵E fulaa taara texaas o saxano rabuna ri kuus o a toxan a maana piran e memai aava ri taagul la xavala e la xunavata. E naapalaan nari, ri kuus o ri toxan a maana ‘piran e memai’ xaves, ⁶taara namkai o taara toxan a Piran saxa mon. Nane ve a tamana maana mo xapiak senaso a vil fanei a maana mo xapiak e taara waan xana. E vaxa a toxan a Memai saxa mon, na Yesus Krais. A Piran a fasavat a maana mo la ma Yesus e nane xo fagut netaara aava taara namkai xena taagul faroxo.

⁷Taasaxa saxanofuna aava ri namkai, ri piau ta texaasan tuuna aanabe!. E saxano rabuna ri fo mo usi faagutan a mu piran bit e a gutan ina vilaana aanabe' i taxa paamuian nari lunai. E layaan a rabuna aave ri ngan a meska aava ri tavai a mu maaradaang pana, ri lamon lunai o ri taxa ngan a fanganan sina mu maaradaang e a nasaman siri a pife tateak e ri lamon o ri fo milung. ⁸Taasaxa fanganan i taa pife lisan et netaara xe la ta Piran; tamo taara ngane o pife ngane, i taa pife xavang netaara xena tigina fatak la matana.

⁹Faxatang soxo, ulaa tapigisan simi sena vuputkai i tamaa fapoxoi a mataa aava namkaian sina a pife tateak e i taa milung. ¹⁰Tamo mataa aava nasaman sina a pife tateak, a xalum nano aava no toxan a texaasan, o no taxa nai fangan la lifu lotu sina saxa piran bit, a vilaana siim i taa fagute xena ngan a fanganan aava ri tavai a mu maaradaang pana, bo? ¹¹E voxo sena texaasan siim, a mataa pana nasaman marupak, i taa kawaasanan. E nane ve na tiam aava na Krais a maat xena fakaxupe. ¹²E pana vilaana aanabe' mi taxa bilai fasaat xe sina mu fetinan simi e mi taxa fasop a nasaman marupak siri. Layaan mi vil malaane mi taxa bilai fasaat vaxa xe si Krais. ¹³E voxo, tamo na tiak i tamaa poxo sena fanganan aava ne ngane, ne taa pife ngan ta meska fulaa. Ne baian ta mo aava ne ngane ulaa i tamaa fapoxoi na tiak.

Na Pol A Gel Votan A Vilaana Sina

9 ¹Nenia, ne fo tapigis sena vuputkai, bo? Nenia, ne saxa yaamut, bo? E nenia vaxa, ne fo xalum na Yesus aava Memai sitaara, bo? E ne faisok faagut lapaana Memai e naboxo sena faisok aave nami, mi namkai sena. ²Naapalaan a xasanofuna ri pife turoxo o ne yaamut, nami,

mi turoxo pana, bo? A waanan simi lana xuvulaian xuvul pa Memai a faxaalit o nenia, ne saxa yaamut sina.

³Layaan a rabuna rao ri tiisau ne fuuna gel votai seri malaanabe'.

⁴Maam toxan a fufuna xena siak fanganan e numan sena faisok simaam.

⁵Na Pita e xasano yaamut xuvul pana mu ti Memai, ri fuuna falet xolai xuvul pana mu naasari aava ri namkai e nenia vaxa ne fexaxaas sena vil malaane, bo? ⁶Naak nemaame Baanabas mon maame taa faisok faagut e maraan a maana mo xena waanan simaame, bo?

⁷Nase' ta mataa ina rawen i taa maraan a maana mo ina fevisan sina pana faat sina xa? Nase' ta mataa tatara'uma i taa pife ngan a fanganan ti lana uma sina? E nase' ta mataa ina faxatangaana sipsip i taa pife num a sus iri? ⁸Ne pife ferawai pana maana xaxaaluua aanabe' ti lana lamonan sina rabuna mon senaso a vuputkai aava na Moses a tavai netaara pana a ferawai malaan:

⁹"Muta pis votan a valana bulmakau layaan i taxa paa xolai xuluna kam ina rais." *Vpt 25:4*

E naboxo, mi lamon o a Piran a lalamon pana bulmakau mon, bo? Piau!

¹⁰Layaan a Piran a ferawai malaan nane taxa lamon pataara, bo? A tuuna, a ferawaiian aave a xaleian xena fapiti netaara. Nane aava faigotan a xavala xena kaapis, xuvul pana saxa aava faxuvul a mu xalana re lamon o re taa siak a xavil ina fanganan aave sena faisok sire. ¹¹Maam fo xapis a xunus imi pana Lagasai Roxo se Yesus e naboxo naak a temasaat paaliu tamo maam taa siak faxuvul a maana mo xasemi xena xavang nemaam? ¹²Tamo saxano rabuna ri toxan a fufuna xena sixaana xavil ina maana mo simi a fufuna simaam a molava seri.

Taasaxa maam pife tigina lamimi pana tavaian nemaam pan' ta mo. Piau, maam waan lapaana maana buk lagafan talo i taa pife tivotan a kuusan fasavataana Lagasai Roxo se Krais. ¹³Nami, mi texaas o a rabuna aava ri faisok la lifu ina naangusan, ri siak a fanganan siri ti lana lifu ina naangusan aave e nari aava ri faigotan a mu tiir la nobina ina faramaana tatavai, ri taa siak a xavil ina tatavai aave. ¹⁴E malaanabe' a Memai fo fefasaa o nari aava ri kuusan fasavat a Lagasai Roxo ri taa siak a maana mo ina waanan siri sena.

¹⁵Taasaxa, ne pife tao faagutan a vilaana aave e ne pife xalei a lagasai aanabe' talo mi taa vil malaane xe siak. Ne baian ta mataa i taa siak tapin a fufuna malalavayan siak. ¹⁶Ne pife fexaxaas sena ferawai falalava sena kuusan fasavataana Lagasai Roxo senaso a Piran a xuus faagutanau o ne taa vile. E ne bai lamon pana lagafan i taa savat siak tamo ne langai pesalai. ¹⁷⁻¹⁸Tamo ne kuusan fasavat a Lagasai Roxo senaso nenia xa ne vubuk vile, lavaxa ne taa siak a sepirigus sena. Taasaxa tamo pife vubuxanan siak, lavaxa ne taxa vile senaso a Piran a turoxoian lisan a faisok aanabe' xe siak. E voxo ne taa siak a so ta sepirigus? A sepirigus

siak a malaanabe': ne pife kuusan fasavat a Lagasai Roxo xena siak a maana mo ina waanan siak naapalaan ne fexaxaas sena vile, taasaxa ne vile pana piau ta mamareiai lapaana, a lagasai aave a xatam.

¹⁹Nenia, ne tapigis e voxo ne pife yaasok sin' ta saxa mataa. Taasaxa ne fayaasok nenia xa xe sina mu rabuna xapiak talo ne taa yuuf a rabuna xaves xe si Yesus. ²⁰Layaan ne taxa faisok xuvul pana mu Juda ne taagul malaan seri xena yuuf nari xe si Yesus. Nenia xo, ne pife waan lapaana mu vuputkai si Moses, taasaxa layaan ne faisok xuvul pari aava ri waan lapaana, ne bilai malaan se' ne waan lapaana sait. Senaso ne vubuk yuuf nari aava ri waan lapaana vuputkai. ²¹E layaan ne taxa faisok xuvul pana mu rabuna aava ri pife Juda e ri pife waan lapaana vuputkai aave, ne taagul malaan seri. Ne vil malaane xena yuuf a saxanofuna iri xe si Krais. Ne pife kuus o ne waan lamalei xasena vuputkai sina Piran, piav, ne usi fatak a vuputkai si Krais. ²²Layaan ne waan la palou ina mu rabuna aava namkaian siri a murupak, lavaxa ne taagul pana namkaian murupak sait xena yuuf a saxanofuna iri xe si Krais. Ne taa taagul pana so ta buk vilaana i taa fakaxup a saxanofuna. ²³Ne fasavat a maana vilaana xapiak aanabe' talo mu rabuna xaves la mu bina xapiak ri taa langai a Lagasai Roxo se Yesus e voxo ne taa waan lapaana roxoyan ina vaxa.

²⁴Mi texaas sena vilaana sina mu rabuna ina falayan. A maana rabuna xaves ri tigina la fakalimaanan ina tangpat taasaxa saxa mon i taa savat paamua xena siak a mamareiai. Lavaxa, fala faagut xena siak a mamareiai aave. ²⁵A mataa ina falayan i taxa waan lapaana faxatangan tateak talo i taa siak a ligilot pana paxana wai aava ri taa maiyang. Taasaxa taara fala faagut xena siak a ligilot i taa waan vulai e i taa pife maiyang. ²⁶E voxo layaan ne fala, ne pife fala xolai, piav, ne fala fatak xe la fakalimaanan ina fataxapiak. E vaxa ne malaan sena saxa mataa ina fevisan, ne pife tapin palou a gutan siak pana favis a bina gof. ²⁷Ne faisok faagut xena fateateak a taak e faxatange talo lamina yaan ne fo kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe sina saxanofuna, a Piran i taa pife kuus votanau sena mamareiai aave.

10 ¹Mu fetinan, lamon fa'uli a so ta mo fo savat xe sina mu butaara lumua, nari aava ri usi na Moses. A tang vata aava waan laa'ui xuluri a faxatang nari la bina xobingil. E vaxa ri fexaxaas sena sangas patal a lana Laman Vuung. ²E sena vata e laman aave nari xapiak ri fo fasufan xena fakalimaan o nari, ri rabuna si Moses. ³Nari xapiak ri ngan a fanganan aava savat palau sena gutan ina Piran ⁴e ri num a raarum aava savat sena gutan naang. A raarum aanabe' a Piran a fasavate sena saxa faat aava fuuna lo usi nari. E a faat naang ve na Krais. ⁵Taasaxa maana rabuna siri, ri fasavat a maraleian sina Piran pana vilaana saat siri e nane xo a pife faamamaas pana xaves iri e voxo a mu mamaat siri, ri tapalai xolai la xobingil.

⁶E naboxo a maana mo aanabe' ri pebukan netaara o taara taa pife vubuxan a mo mosaat malaan seri la xobingil. ⁷Muta lotu xe sina saxa maaradaang malaan sena saxanofuna ri fuuna vile. A Xakalayan Taap a kuus:

“A mu rabuna aave ri nai fangan e num temasaat la fenamo e ri tamasiak xena tia lana lotu bit siri.”

Tln 32:6

⁸Taara muta femilungai pana vilaana ina tamaian malaan sena saxanofuna iri e lana yaan saxa 23,000 la palou iri ri maat. ⁹Taara muta lo bilai fasaat xena tafang a Memai pana so ta yaan i taa fakasanam netaara malaan sena fo fakasanam a saxanofuna aave pana mu tiui aava ri punuk nari. ¹⁰E muta gefinaas malaan sena saxanofuna iri aava angelo ina kawaasanan a punuk nari.

¹¹A maana mo aanabe' ri savat siri xena pebukan nari, taasaxa saxano rabuna ri xalei a maana mo aave xena fapiti netaara vaxa senaso taara taxa taagul lana fataxapiak ina yaan. ¹²Nase' lamon o i taxa tigina fatateak i taa faxatang ulaa i tamaa poko. ¹³Lamon fa'uli a so ta buk tafangan aava savat simi a fuuna savat sina xasano rabuna vaxa. Taasaxa Piran i taa fasavat a kuus fanaian sina e i taa pife turoxoian a tafangan aave xena xasliu a gutan simi talo mi taa pife tigina tateak. La so ta yaan a tafangan aave i taa savat simi a Piran i taa tavai nami pana gutan xena tigina lana e vaxa i taa faxalit nami pana salan xena sinuf sena.

A Matafanganai Sina Memai

¹⁴E voxo kamu fesing, sinuf sena vilaana ina lotui a mu piran bit. ¹⁵Ne ferawai xe simi senaso mi toxan a texaasan e nami xo mi taa tiis a ferawai siak. ¹⁶E sena lisa aava taara num lana la matafanganai sina Memai, taara kuus faasiroxo xe sina Piran pana e layaan taara num lana, taara taxa femiraaxan a ria i Krais. E sena bret aava taara viaxe, layaan taara ngane taara taxa femiraaxan a vipin si Krais. ¹⁷A toxan a bret saxa mon e netaara xapiak taara vipin saxa mon senaso taara femiraaxan a bret naang. ¹⁸Lalamon pana vilaana sina mu Juda: ri femiraaxan a meska aava ri tavai a Piran pana e voxo ri gefaxuvul lana lotu siri xe sina. ¹⁹Mi masam pana malasuf ina ferawai siak, bo? Ne kuus o a maaradaang o fanganan aava ri tatavai xe sina pana re mo molava, bo? Piau, piau paaliu! ²⁰Ne taxa kuus malaan: a so ta fanganan nari aava ri pife namkai se Krais, ri farame la bina ina faramaana, ri tavai a mu masalai o maaradaang pana e pife a Piran. E ne bai o mi taa waan la xuvulaian xuvul pana mu masalai. ²¹Mi muta num lana lisa si Memai e vaxa lana lisa sina mu masalai o maaradaang. Mi pife gefixaas sena fangan la matafanganai sina Memai e vaxa a matafanganai sina mu masalai. ²²Layaan taara vil malaane taara vubuk vil famaralei a Memai talo i taa fakasanam netaara, bo? Taara lamon o a gutan sitaara a molava sena gutan sina, bo?

²³Nami, mi kuus, “A so ta mo taara buk vile a roxo.” A tuuna, taasaxa saxano vilaana ri pife xavang nami. E fulaa, “A so ta mo taara buk vile a roxo.” taasaxa, saxano vilaana ri pife fagut netaara. ²⁴Mi taa faisok xena xavang a xasanofuna e pife nami xa.

²⁵Mi taa ngan a so ta meska ri faasot pana la bina ina faasot e muta fiaiane senaso a nasaman simi i tamaa kuus o mi yupuno. ²⁶Senaso, a Xakalayan Taap a kuus, “A xavala e maana mo xuluna ri maana mo sina Memai.”

²⁷Tamo mataa aava pife namkai, a kas a lifu sina xe simi xena fangan xuvul e mi buk paan, lavaxa mi fe ngan a so ta mo nane tavai nami pana e muta fiaiane sena nasaman simi. ²⁸Taasaxa tamo saxa i taa xuus nami, “A fanganan aanabe! ri tatavai xe sina maaradaang pana” lavaxa muta ngane, pife sena nasaman simi taasaxa sena nasaman sina saxa aava xuus nami pana. ²⁹E nami, naak mi taa fiai o “Xenaso a nasaman sina xasafuna i taa tiis a vilaana siak? Nenia, ne pife waan lapaana vuputkai naboxo. ³⁰Tamo ne kuus faasiroxo xe sina Piran pana fanganan siak xenaso ta mataa i taa gefinaasanau sena fanganan aava ne kuus faasiroxo pana?”

³¹E voxo a so ta mo mi vile, tamo mi num o fangan, mi taa vil a maana mo xapiak xena tavai a Piran pana isin lava. ³²Bilai faroxo talo vilaana simi i taa pife fasavat a lagafan xe sina mu Juda o mu rabuna aava ri pife Juda o xe sina mu rabuna sina Piran. ³³Mi taa usi a vilaana siak: ne faisok faagut vulai xena fafaamamaas a mu rabuna xapiak. Ne pife lamon pana so ta mo i taa xavangau taasaxa ne lamon pana mu rabuna xapiak talo ri taa fakaxupan.

11 ¹Usi a vilaana siak malaan se' ne usi na Krais.

Xafut A Putumi Layaan Mi Lotu

²Nami, mi fo bilai faroxo e ne faatulan nami senaso mi fuuna lamon fa'uli vulan a maana vilaana e fepitaian siak. E mi usi fatak a maana fepitaian si Krais aava ne fo tavai nami pana.

³Taasaxa ne vubuk o mi taa texaas tuuna sena saxa mo: na Krais ve a paamua sina mu tomexaan malaan sena mu tomexaan tamai ve ri paamua sina lutefin siri e a Piran a paamua si Krais. ⁴E voxo a mataa aava fenung o kuusan fasavat a lagasai sina Piran pana putuna a xafutan, a famangil na Krais. ⁵E nase! tefin a fenung o kuusan fasavat a lagasai sina Piran pana piaw ta xukuf la putuna a famangil na lavana. Nane fexaxaas malaan sena tefin aava ri xangat a fui sina xena famangile. ⁶Tamo tefin taa pife xafut a putuna ri taa sapiit tapin a fui sina. E mi texaas o a tefin aava ri sapiit xapin a fui sina o ri xangat a putuna, a famangilan e voxo i taa xukuf. ⁷A mataa i taa pife xafut a putuna senaso nane a xaxaalua i Piran xa e a faxalit a magaafan sina sait. Taasaxa tefin a faxalit a magaafan sina tomexaan. ⁸E

mi texaas o a mataa pife savat sena tefin, taasaxa tefin a savat sena mataa.
9-10 E a tefin i taa xafut a putuna xena fakalimaan a vepen sina. Senaso a Piran pife vesan a mataa xena xavang a tefin, taasaxa vesan a tefin xena xavang a mataa e vaxa a mu angelo ri fuuna waan vulai xuvul pataara.

11 Lana waanan sitaara xuvul pana Memai, a tefin e tomexaan ri taa pife waan pasaxa. **12** Masam sena mo aanabe': a Piran a vesan a tefin sena mataa e naboxo a tefin a luk a mataa. E nare xapiak re savat sena Piran aava vesan a maana mo xapiak. **13** Nami xa, mi taa tiise: a roxo o a tefin pana piau ta xukuf la putuna i taa fenung xe sina Piran? **14** A mo ina mangilan layaan taara kaalum xolai e taara xalum a mu tomexaan pana fui modus. **15** Taasaxa tamo a tefin a toxan a fui modus a rabuna ri taa suai sena. A Piran a tavai a tefin pana fui modus xena xafut a putuna. **16** Tamo ta mataa a buk gel pana ferawaian aanabe', ne xuus nami o taara pi ta xasa vilaana e a mu rabuna aava ri faxuvul lapaana Piran ri pi ta xasa vilaana, sait.

A Mu Korin Ri Bilai Fasaat Lana Matafanganai Sina Memai

Mt 26:26-28; Mk 14:22-24; Lk 22:17-20

17 Lavaxa, sena maana fepitaitan aanabe' ne pife faatulan a vilaana simi senaso layaan mi faxuvul xena lotui a Piran mi pife fagut a xasanofuna, piau, mi kawaasan a waanan simi. **18** Paamua, saxano rabuna ri xuusau o lana faxuvulan simi mi fepatoxan nami e mi fuuna fegagelai. E ne lamon o a kuusan siri a tuuna fadak. **19** Ne pife ipul senaso a mu fepatoxan aave ri taa tamana savat xena faxaalit o nase' la palou imi a Piran a turoxoiane. **20** Taasaxa layaan mi faxuvul mi pife faxuvul xena fangan la matafanganai sina Memai, piau. **21** Senaso layaan mi fangan mi pife waan bang a xasanofuna. E voxo saxanofuna ri lagai lunai e saxanofuna ri num temasaat. **22** Mi piau ta lifu simi xa xena fangan e num, bo? Naak mi lamon fasaat sena mu rabuna sina Piran e voxo mi famangil nari aava ri piau ta mo xaves, bo? Ne taa ferawai malaafaa xe simi? Naak ne taa faatulan nami pana vilaana aanabe', bo? Piau, piau paaliu!

23 Ne fo fapiti nami pana mu vilaana aava Memai fo tavaiau pana: lana vung aava ri pet lisan na Memai Yesus nane siak a bret **24** e a kuus faasiroxo xe sina Piran pana e mui a viaxe e a kuus, "A bret aanabe' ve a vipin siak xami. Vile malaanabe' xena lamon fa'uliau." **25** E lamina fanganan a faxa'usi a vilaana aava nane fo vile sena bret e nane siak a lisa e a kuus, "A lisa aanabe' a turoxoian fa'ui aava ria iga a fakalimaane. La so ta yaan mi num lana, vile xena lamon fa'uliau." **26** La so ta yaan mi ngan a bret e mi num lana lisa mi taxa xuus a mu rabuna pana maatan sina Memai fefexaxaas a yaan ina filimaanan sina.

27 E voxo, nase' ta mataa i taa ngan a bret o num lana lisa sina Memai pana lalosaat la xunus ina, i taa vupuno senaso a bilai fasaat xasena

vipin e ria i Memai. ²⁸E voxo a mu rabuna xapiak ri taa tiis a lamonan e vilaana siri xa paamua, e mui ri taa ngan a nebret e num lana lisa. ²⁹Senaso nase' ta mataa a ngalngolan a malasuf ina vipin sina Memai layaan a ngan a bret e num lana lisa aave i taxa xel fasivi a tiisan sina Piran xe xuluna xa. ³⁰A vilaana aanabe' a fufuna giisan aava waan la palou imi e saxanofuna ri fo maat xo sena. ³¹Taasaxa tamo taara fo tiis paamuin netaara, taara taa pife waan lapaana tiisan sina Piran. ³²Taasaxa, layaan a Memai a tiis netaara, taara taxa waan lapaana fakasanaman xena faxaradaxaan netaara talo taara taa pife waan vupuno xuvul pana xasanofuna ti la xavala.

³³Lavaxa mu fetinan, layaan mi faxuvul xena fangan, mi taa waan bang xalak a xasanofuna imi. ³⁴E tamo saxa la palou imi a lagai temasaat naak i taa fangan paamua pe la lifu sina e mui layaan mi savat faxuvul i taa pife fasavat a tiisan xe xulumi.

Layaan ne savat simi ne taa fapiti nami pana saxano mo fulaa.

A Mu Tatavai Aava Vovau Xaradak A Tatavai Pana

12 ¹Lavaxa, ne buk xuus famatas nami, mu fetinan, pana mu tatavai aava Vovau Xaradak a tavai nami pana. ²Mi texaas o layaan mi pife namkai lunai, saxano mo ri yuuf nami e mi milung e mi falet xolai xena lotui a mu piran bit aava ri piau ta toyen. ³E voxo ne xuus nami o tamo mataa i taxa ferawai lapaana Vovau sina Piran a pife fexaxaas i taa fatutul na Yesus e vaxa pi ta saxa i taa kuus fasavat o “Na Yesus ve a Memai” tamo Vovau Xaradak a pife paamuiane.

⁴A toxan a buk tatavai xaves taasaxa Vovau saxa mon a tavai a mu rabuna pari. ⁵A toxan a buk vilaana ina sisiak taasaxa ri sisiak xe sina Memai saxa mon. ⁶A toxan a buk vilaana ina faisok taasaxa Piran saxa mon a fagut a mu rabuna xapiak xena vil a faisok siri.

⁷A Piran a tavai a mu rabuna saxa saxa pana saxano tatavai sina Vovau sina xena faxalit nari o a Vovau aave taxa waan la xunus iri. Nane vil malaane xena xavang a mu rabuna xapiak. ⁸Pana tatavai aava Vovau a tavai nari pana, saxano rabuna ri taa ferawai pana texaasan e saxanofuna ri taa ferawai pana lalamonan taasaxa Vovau naang a tatavai xe siri xapiak. ⁹Nane tavai a saxa pana namkaian molava e saxafuna pana gutan xena vil faroxoi a mu rabuna pana maana buk giisan. ¹⁰Nane tavai a saxa pana gutan xena vil a mo fa'lipul e saxafuna pana texaasan xena kuusan fasavat a ferawai sin Piran e saxafuna fulaa maan pana texaasan xena texaas sena mo a savat sena Piran o piau. Xe sina saxa a Vovau naang a tavaie pana ling patak e xe sina xasafuna a texaasan xena kuusan a malasuf ina ling patak aave. ¹¹A mu tatavai xapiak aanabe' a Vovau Xaradak naang mon a fasavat nari e nane usi a vubuxanan sina xa layaan a tavai a mu rabuna saxa saxa pana tatavaian xari.

A Maana Xavil Ina Vipin Saxa Mon

¹²Na Krais a malaan sena vipin aava toxan a xavil xaves: a vipin saxa mon taasaxa toxan a maana xavil xaves ina. ¹³E malaanabe' netaara xapiak, a mu Juda e nari aava ri pife Juda, a mu yaasok e nari aava ri pife yaasok, taara xapiak taara fasufan xe lana vipin naang sena vovau saxa mon aava Piran fo tavai netaara pana la xunus itaara.

¹⁴A vipin sina mataa a toxan a maana xavil xaves e pife saxa mon. ¹⁵⁻¹⁶Tamo a ka i taa kuus, "Senaso ne pife ma' ne pife xavil ina vipin" i taxa xavil ina lunai, bo? E tamo a tanga i taa kuus, "Senaso ne pife mata ne pife xavil ina vipin" i taxa xavil ina vipin lunai, bo? ¹⁷Tamo a vipin xurul i taa mata mon, malaafaa i taa langai? E tamo i taa tanga mon, malaafaa i taa mumusung? ¹⁸Taasaxa malaanabe': a Piran a timin a maana xavil ina vipin la nobina siri malaan se' nane fo lamon faati sena. ¹⁹I taa piau ta vipin tamo a toxan a saxa buk xavil mon, bo? ²⁰A malaanabe': a toxan a maana xavil xaves taasaxa vipin mon a saxa.

²¹Lavaxa, a mata i taa pife xuus a ma!, "Ne baian nano!" E a paat i taa pife xuus a ka, "Ne baian nano!" ²²A tuuna, a pife malaanabe' senaso a mu tataara ri taa pife faisok faroxo tamo maana xavil aava kaalum malaan seri malmal ri pife waan. ²³E a maana xavil aava taara lamon o ri mo palau, taara fuuna faxatang faroxoi nari e a maana xavil aava pife roxo xena fasavat nari la matavas, taara xafut faroxoi nari. ²⁴Taasaxa maana xavil aava taara lamon o a roxo paaliu taara pi xafut nari. A Piran sang mon fo faxuvul a maana xavil ina vipin talo nari aava taara lamon o ri mo palau, ri taa siak a suaian. ²⁵E voxo a piau ta fepatoxan la vipin, a maana mu xavil xapiak ri fexavongan faroxoian nari. ²⁶Tamo saxa xavil ina vipin a maasak, a xasano xavil vaxa ri taa maasak sait e tamo ri kuus fati a saxa xavil, lavaxa, a xasano xavil vaxa ri taa faamamaas xuvul pana.

²⁷Nami xapiak ve mi vipin si Krais e nami saxa saxa mi xavil ina. ²⁸E lana faxuvulan sina rabuna sina Piran nane fanei a maana xavil xapiak la vepen siri: paamua a mu yaamut, la fataraguiaana vepen, mu rabuna ina kuus fatuxai e la fatalatulaana vepen, mu rabuna ina fepitaa e lamiri nari aava ri vil a mo fa'ipul e lumui lamiri nari pana gutan xena vil faroxoi a saxanofuna e nari aava ri fexaxaas sena xavang a xasanofuna e nari aava ri fexaxaas sena paamuijan a faisok sina tinoxolan e nari aava ri fexaxaas sena ferawai pana maana ling aava Vovau sina Piran a tavai nari pana. ²⁹Nari xapiak ri pife yaamut o mataa ina kuus fatuxai o mataa ina fepitaa, piau. Nari xapiak ri pife vil a mo fa'ipul ³⁰o vil faroxoi a mu rabuna aava ri giis o ferawai pana ling aava Vovau sina Piran a tatavai pana o kuus famatavas pana so ta mo a mataa aave a ferawai pana.

³¹Lamon faati pana siaxaana mu tatavai aava ri pelalava.

13 Taasaxa ne taa xuus nami pana mo aava pelalava. ¹Tamo ne fexaxaas sena ferawai pana maana pok bina xaves sina rabuna o naak sina mu angelo sait, taasaxa ne piau ta vilaana ina vubuxan xasingitan, lavaxa a ferawaian siak a rawei malaan sena yaamut aava ri ting paloue o radalak aava ri fagaleng paloue. ²E tamo ne fexaxaas sena kuusan a lagasai aava Piran xa a tavaiau pana o ne toxan a maana texaasan xapiak e ne masam sena maana tuunayan fufunai, o ne toxan a namkaian aava fexaxaas sena xuus a put o i taa falet e i taa vile, taasaxa ne piau ta vilaana ina vubuxan xasingitan, nenia, ne mataa palau. ³E tamo ne tatavai pana maana mo xapiak siak e ne turoxo pana faramaana vipin siak malaan sena tatavai xe sina Piran, taasaxa ne piau ta vilaana ina vubuxan xasingitan, a maana mo aanabe' ri taa pife xavangau.

⁴A vilaana sina saxa aava toxan a vubuxan xasingitan tuuna a malaan: nane waan fananap e fuuna fangaasik; a pife tarasui a saxa mataa o maana mo sina; a pife ferawai malalava e pife lamon falavaie. ⁵Nane pife sarak; a pife rawet pana maana mo sina; a pife marala fataapus e a pife lamon fati a vilaana saat sina saxafuna. ⁶Nane pife faamamaas pana saatan, taasaxa, a faamamaas pana tuunayan. ⁷Nane aava toxan a vilaana ina vubuxan xasingitan i taa pife xul a vilaana sina tamo saxa i taa bilai fasaat xe sina. E a namkaian, lamon fanaian e fananapan sina ri taa pife taxapus.

⁸A vilaana ina vubuxan xasingitan i taa waan vulai, vulai e i taa pife taxapus. Taasaxa mu kuus fatuxaian ri taa pife waan vulai; a mu ferawai pana ling aava Vovau sina Piran a tatavai pana ri taa waan kasam e texaasan i taa malit. ⁹Senaso a ro tatavai ina texaasan e kuus fatuxaian re pife xurul ¹⁰taasaxa layaan a mo xurul xo i taa savat, a maana mo aava pife xurul ri taa piau ta faisok fulaa e ri taa taxapus. ¹¹Layaan nenia, ne lak dak, a ferawai, masaman e lamongan siak ri malaan sena lak dak. Taasaxa naboxo, ne fo matalava e ne fo ta'ulan a mu vilaana sina lak dak. ¹²A so ta mo taara xalume naboxo a malaan sena xaxaalua gagaali. Taasaxa mui taara taa xalum famatavas a Piran. Naboxo, ne piau ta texaasan xapiak taasaxa mui ne taa masam xapine malaan sena Piran a texaas xapiak sega.

¹³E voxo, a namkaian, lamon fanaian e a vubuxan xasingitan, narutul, rutul taa waan vulai, vulai taasaxa vubuxan xasingitan a pelalava.

14 ¹Faisok faagut xena usi soxot a vubuxan xasingitan lana toyan simi. Lavaxa, vubuxan faagutan a maana tatavai aava Vovau sina Piran a tavaie nami pana. Taasaxa mi taa vubuxan paamuin a tatavai xena kuus fatuxai. ²Nane aava ferawai pana ling aava Vovau sina Piran a tavaie pana, a pife ferawai xe sina saxanofuna, piau, i taxa ferawai xe sina Piran sang mon. Piau ta mataa a masam sena ferawai sina e voxo nane taxa ferawai pana tuunayan fufunai lapaana gutan sina

Vovau Xaradak. ³Taasaxa nane aava kuus fatuxai, a ferawai xe sina mu rabuna xena xavang nari, fagut a namkaian siri e famalulum nari. ⁴Nane aava ferawai pana ling aava Vovau a tatavai pana, a xavang nane xa. Taasaxa saxa aava kuus fatuxai, a xavang a mu rabuna la tinoxolan sina Piran. ⁵Ne vubuk rao nami xapiak mi taa ferawai pana maana ling aava Vovau a tatavai pana taasaxa ne vubuk fulaa rao mi taa kuus fatuxai. Senaso nane aava kuus fatuxai, a pelalava sena saxa aava ferawai pana maana ling aava Vovau a tatavai pana. Taasaxa tamo saxa la palou imi a fexaxaas sena puk famatavas a malasuf ina maana ling aave, lavaxa a ferawaian aave i taa xavang a mu rabuna xapiak la tinoxolan aave.

⁶Naboxo, layaan ne savat simi mu fetinan, malaafaa ne taa xavang nami tamo ne ferawai pana ling aava tatavai sina Vovau? Piau! Taasaxa layaan ne kuusan famatavas a mo fufunai o saxa texaasan fa'ui o kuus fatuxai o fepitaa, i taa xavang nami xapiak. ⁷E a malaanabe': lamon pana yaamut o xariu, ri pife to, piau, ri rawei layaan a rabuna ri ting nari mon. Taasaxa malaafaa a rabuna ri taa texaas sena tia tamo mataa ina titing a pife ting faroxoe? ⁸E tamo a mataa taa piif a tafiu e a pife rawei famatavas nase' taa faigot xena fevisan? ⁹E tamo no ferawai pana mu vapaling aava rabuna ri pife fexaxaas sena masame, a ferawaian siim i taa malaan sena vubun, i taa malit la tavegof. ¹⁰A toxan a pok bina xaves la xavala e nari xapiak ri toxan a malasuf iri. ¹¹Taasaxa tamo ne pife masame ne taa lamon o a mataa aave a malaan sena topen e nane vaxa i taa lamon malaan sega sait. ¹²Senaso nami xo mi vubuxan temasaatan a mu tatavai sina Vovau, mi taa lamon soxot a mu tatavai aava ri xavang a mu rabuna sina Piran talo ri tafe molava lana namkaian siri.

¹³E voxo, nane aava ferawai pana ling aava tatavai sina Vovau i taa fenung pana gutan xena puk famatavasaana malasuf ina. ¹⁴Tamo ne fenung pana ling aava tatavai sina Vovau, lavaxa a vovau siak taxa fenung taasaxa lamonan siak i taxa waan palau. ¹⁵E tamo a malaanabe' ne taa sou? Ne taa fenung pana ling aava tatavai sina Vovau e vaxa pana lamonan siak e ne taa yangan pana ling aave e pana lamonan siak. ¹⁶Layaan no kuus faasiroxo xe sina Piran pana ling aava tatavai sina Vovau mon, malaafaa ta mataa aava pife masam sena ling aave i taa kuus, "A tuuna," pana fenungan siim? Nane pife texaas sena so ta mo no taxa kuusane. ¹⁷Naapalaan a fenungan siim a roxo xasingit taasaxa pife xavang a xasanofuna.

¹⁸Ne kuus faasiroxo xe sina Piran senaso ne ferawai faaxaves semi xapiak pana ling aava tatavai sina Vovau. ¹⁹Taasaxa layaan ne lotu lana faxuvulan sina Piran ne bai ferawai pana maana vapaling xaves pana ling aava tatavai sina Vovau senaso a rabuna, ri pife masam sena. A peraroxo tamo ne taa ferawai pana vapaling pama mon aava ri fexaxaas sena masam sena talo ne taa fapiti nari.

²⁰Nami mu fetinan, muta lamon pana maana mo sina Piran malaan sena rafulak. Mi taa bilai malaan sena popo aava pife texaas sena maana mo mosaat taasaxa mi taa matalava lana lamonan simi sena Piran. ²¹A malaan sena Xakalayan Taap a kuus:

“Ne taa feng a rabuna aava ri ferawai pana pok bina patak xe sina mu rabuna siak e naapalaan ne ferawai xe siri la ngusuna mu topen taasaxa ri taa langai pesalai sega lunai.” *Ais 28:11,12*

²²E voxo a buk ling aava tatavai sina Vovau ve a fakalimaanan xe sina mu rabuna aava ri pife namkai e pife xe siri aava ri namkai. Taasaxa kuus fatuxaian ve a fakalimaanan xe sina mu rabuna aava ri namkai e pife xe siri aava ri pife namkai. ²³E tamo mu tinokol ri faxuvul e nari xapiak ri taxa ferawai pana mu ling aava tatavai sina Vovau e saxanofuna aava ri piau ta texaasan sena maana mo malaan lunai o saxanofuna aava ri pife namkai, ri taa savat, naak ri taa lamon o a vovau saat fo vao nari aava ri ferawai malaan, bo? ²⁴Taasaxa, layaan mu rabuna xapiak ri taxa kuus fatuxai e a saxa aava pife namkai o saxa aava piau ta texaasan lunai a savat, a maana mo aava nane langaie ri taa kas a lamonan sina talo i taa xalum famatavas a vilaana saat sina. ²⁵E a maana mo fufunai la xunus ina ri taa savat la matavas e nane xo i taa bukaak e lotu xe sina Piran e i taa kuus, “A tuuna paaliu, a Piran taxa waan la palou imi.”

A Yaan Ina Lotu I Taa Falet Faroxo

²⁶Lavaxa, mu fetinan, mi taa sou? Layaan mi faxuvul xena lotu, saxa i taa toxan a yanganan, saxa pana fepitaian e saxa i taa toxan a lagasai aava Piran fo faxalite pana. Saxa fulaa i taa ferawai pana ling sina Vovau e saxafuna i taa puk famatavas a ferawaian aave. Mi taa vil a maana mo xapiak aanabe' xena fatateak a mu tinokol. ²⁷Tamo ta mataa taa ferawai pana ling aava tatavai sina Vovau, lavaxa a mataa taragua o talatul mon ri taa ferawai. Ri taa pife ferawai xuvul taasaxa nari saxa saxa ri taa ferawai. E saxafuna i taa puk famatavase. ²⁸Taasaxa tamo pi ta mataa a fexaxaas sena puk famatavase, lavaxa nane aava i taa ferawai pana ling sina Vovau i taa nai kasam e ferawai lana lamonan sina mon xe sina Piran.

²⁹E mi turoxolian a mataa taragua o talatul xena kuus fatuxai. E nami aava mi langaie mi taa tiis a kuus fatuxaian siri pana tuuna o piau. ³⁰Taasaxa, tamo saxa aava taxa nai faasilak, i taa siak a lagasai sina Piran, lavaxa nane aava i taxa ferawai, i taa waan kasam. ³¹Nami xapiak saxa saxa mi fexaxaas sena kuus fatuxai talo a mu rabuna xapiak ri taa masam sena e i taa fagut nari. ³²E layaan ta mataa i taxa kuus fatuxai, nane xa i taxa paamuian a tatavai aave. ³³Senaso a Piran a pife fufuna feruuxan la palou imi, piau, nane a fufuna luaian e lapaana, a maana mo xapiak ri falet faroxo.

A malaanabe' lana mu faxuvulan sina rabuna fatak: ³⁴a lutefin ri taa waan kasam. Maam pife turoxoian nari xena ferawai. Senaso a mu vuputkai sina mu Juda ri kuus o a lutefin ri taa fasivi nari xa. ³⁵Tamo ri buk texaas sena saxa mo ri taa bang a yaan ri taxa waan la lifu siri e bak ri taa fin a mu lavari pana. Tamо a tefin i taa ferawai lana faxuvulan i taa famangil nane xa.

³⁶E nami, mi lamon o mi fufuna ferawaian sina Piran e nami sang mon mi fo langaie, bo? Piau. ³⁷Tamo ta mataa a lamon o nane a mataa ina kuus fatuxai o a Piran fo tavaie pana tatavai, tuuna i taa taraxali a maana mo aava ne taxa xaleie xe simi o a fefasaian sina Memai.

³⁸Taasaxa tamo nane langai pesalai sena, lavaxa muta langaie.

³⁹E voxo, mu fetinan, vulai mi taa vubuk kuus fatuxai e muta kuus votan a rabuna sena ferawai pana ling aava tatavai sina Vovau. ⁴⁰Taasaxa maana mo xapiak aanabe' mi taa vil fataxe pana vilaana roxo.

A Fatatoi Fa'uliaan Na Krais

15 ¹E naboxo ne buk falamon fa'uli nami mu fetinan, pana Lagasai Roxo aava ne kuusan fasavate e mi siaxe e mi taxa tigina fateateak xuluna. ²E sena Lagasai Roxo aanabe' mi taa kaaxup layaan mi tao faagutane e tamo piau, a namkaian simi a mo palau.

³Nenia, ne fo siak a lagasai pelalava e ne xiis nami pana. A lagasai aave a malaan: Na Krais fo maat lapaana maana vilaana saat sitaara malaan sena Xakalayan Taap a kuus pana. ⁴E ri xaafane e lamina yaan talatul a Piran a fatatoi fa'ulie ti la maatan, malaan sena Xakalayan Taap a kuus pana. ⁵E nane savat si Pita e mui xe sina mu yaamut sangafilu saxa pana taragua. ⁶E mui, lana yaan saxa, a savat sina maana fetinan xaves aava ri xasliu 500. E a xaves iri, ri taxa to lunai e saxanofuna ri fo maat xo. ⁷E mui a savat si Jems e lamina xe sina mu yaamut xapiak. ⁸E la fataxapiak xo nane savat vaxa siak naapalaan ne malaan sena saxa aava luluuxan sina a pife savat la yaan fatak ina.

⁹A mu yaamut xapiak ri pelalava sega e a pife roxo ri taa xaliau pana yaamut senaso ne fo vil pengan a rabuna sina Piran. ¹⁰Taasaxa, sena xakaavangan xatam sina Piran ne fo savat malaan naboxo mi taxa xalumau tanin senaso nane fa'isinau pana yaamut. A xakaavangan xatam aave fo vil a faisok sina la xunus iga. E naboxo, ne faisok faagut seri mu yaamut xapiak. A pife faisok siak, taasaxa ne faisok pana xakaavangan xatam sina Piran aava waan la xunus iga. ¹¹E voxo, a pife mo molava tamo nenia, ne kuusane o a xasano yaamut fulaa ri kuusan fasavate, nemaam xapiak maam kuusan fasavat a lagasai saxa mon e a lagasai aave mi fo namkai sena.

A Fatatoi Fa'uliaana Mu Mamaat

¹²Naboxo, senaso maam kuusan fasavat a to fa'ulaian si Krais ti la mamaat malaafaa saxanofuna la palou imi ri kuus o a mu mamaat ri

taa pife to fa'ulaa? ¹³Tamo piau ta to fa'ulaian ti la maatan, lavaxa na Krais vaxa a pife fatatoi fa'ulian ti la maatan. ¹⁴E tamo Piran a pife fatatoi fa'uli na Krais ti la maatan, a kuusan simaam a piau ta fufuna e a namkaian simi a mo palau. ¹⁵E fulaa, maam bit tifi a Piran senaso maam fo kuus o nane fatatoi fa'uli na Krais ti la mamaat. Taasaxa tamo tuuna o a Piran i taa pife fatatoi fa'uli a mu mamaat, lavaxa a pife fatatoi fa'uli na Krais sait. ¹⁶Senaso tamo a mu mamaat ri pife to fa'ulaa, na Krais vaxa pife to fa'ulaa. ¹⁷E tamo na Krais pife to fa'ulaa, a namkaian simi pi ta fufuna e mi taxa milung lunai lana vilaana saat simi. ¹⁸E fulaa a mu rabuna aava ri namkai se Krais e ri fo maat xo, nari vaxa ri milung. ¹⁹E tamo taara namkai o na Krais i taa fakaxup netaara sena toyen sitaara nabe' la xavala mon e pife sena toyen i taa waan vulai xe vulai, a mu rabuna xapiak ri taa muluk faagutan netaara sena xasanofuna.

²⁰Taasaxa, a tuuna, a Piran fo fatatoi fa'uli na Krais ti la maatan xena fakalimaan a kuus fanaian xe siri aava ri fo maat xo o a Piran i taa fatatoi fa'uli nari vaxa. ²¹Mi texaas o a maatan a savat sena saxa mataa, na Adam, e a to fa'ulaian ti la maatan a savat sena saxa mataa e nane ve na Krais. ²²E malaan sena mu rabuna xapiak ri fo maat senaso ri waan la xuvulaian xuvul pa Aadam, nari aava ri waan la xuvulaian xuvul pa Krais ri taa to fa'ulaa. ²³Taasaxa Piran i taa fatatoi fa'uli nari saxa saxa lana yaan fatak siri: paamua, na Krais aava fakalimaanan ina kuus fanaian sina Piran e mui lana yaan lava ina filimaanan sina, nari aava ri rabuna sina. ²⁴E bak, a fataxapiak ina yaan i taa savat e lana yaan aave na Krais i taa kawaasan xapin a mu memai, matalava e piran sina mu vovau saat e i taa tavai a Piran aava na Tamana, pana fatataganan xapiak. ²⁵Senaso na Krais i taa tamana paamuian a maana mo xapiak fefexaxaas a Piran i taa famati a mu xaiyaas si Krais lapaana kana. ²⁶E a xaiyaas fataxapiak aava Piran i taa mimit xapine ve a maatan. ²⁷A Xakalayan Taap a kuus, “A Piran a famati a maana mo xapiak lapaana kana.” Taasaxa taara texaas o a mu vapaling, “maana mo xapiak” ri pife ferawai sena Piran xa aava famati a maana mo xapiak lapaa Krais. ²⁸Taasaxa layaan a Piran fo famati a maana mo xapiak lapaa Krais, na Krais aava natuna, i taa timin nane xa lapaana Piran aava famati a maana mo xapiak lapaana. E a Piran xo i taa paamuian xapin a maana mo xapiak.

²⁹Naboxo, tamo a Piran i taa pife fatatoi fa'uli a mu mamaat xenaso a saxanofuna ri fasufan sena mu mamaat. Ri taxa sou? A fasufaan nari i taa xavang a mu mamaat malaafaa? ³⁰E tamo piau ta to fa'ulaian ti la maatan xenaso nemaam, maam taxa tigina vulai lana mu lagafan sena kuusan fasavat a to fa'ulaian aanabe!. ³¹Mu fetinan, ne kuus tuuna, a maana yaan xapiak a maatan rao i siraxau. Taasaxa lana xuvulaian xuvul pa Krais Yesus, a Memai sitaara, ne lamon falalava semi. ³²Xenaso nenia, ne matatuuna e

ne fo fevis pana mu vupung pe Efasis tamo a mamaat i taa pife to fa'ulaa? Ne fo siak a so? Tamo mu mamaat ri taa pife to fa'ulaa naak taara taa lamon pana toyan sitaara tanin mon e taara taa usi a ferawaian aava kuus, "Taara taa fangan e num senaso mafu taara taa maat." ³³Muta turoxoian a rabuna xena bit nami: "Tamo mi waan xuvul pana rabuna aava vilaana siri saat, ri taa kawaasan a vilaana roxo simi." ³⁴Fataxapin a vilaana saat simi e mi ulaamaan xe lana lamonan roxo. Ne buk famangil nami e voxo ne kuus o saxanofuna la palou imi ri vungut sena Piran.

A Vipin I Taa Malaafaa Lana Yaan Ina To Fa'ulaian

³⁵Saxanofuna ri taa fiai, "A mu mamaat ri taa malaafaa layaan ri to fa'ulaa? Ri taa toxan a so ta buk vipin?" ³⁶Nami, mi piau ta masaman, bo? Layaan no xapis a kam la xavala i taa pife boak tamo pife miit paamua. ³⁷E layaan no kaapis, no xapis a kam mon, naak a kam ina 'wiit' o rais o mo malaan. No pife xapis a mo xurul pana paxana, piau. ³⁸Taasaxa Piran lana vubuxanan sina a tavai a mu kam pana boak iri. Nane tavai a mu kam saxa saxa pana boak fatak ina. ³⁹E vaxa a meska ina maana mo aava ri to, ri pife fexaxaas: a mu rabuna ri toxan a saxa buk meska, a mu tiir a saxa, a mu maanu a saxa e mu din a saxa. ⁴⁰A toxan a maana mo la xavala e la xunavata e a magaafan iri, ri fepatok. ⁴¹A ngas a toxan a magaafan ina xa, a fulun e mu vapara ri toxan a magaafan iri xa. E a magaafan ina mu vapara vaxa fepatok.

⁴²I taa malaanabe! layaan a mu mamaat ri taa to fa'ulaa. A so ta mo ri xaafane la xavala i taa miit, taasaxa layaan a Piran i taa fatatoi fa'uli a mu mamaat ri taa toxan a vipin fa'ui iri aava i taa pife maat fulaa. ⁴³Layaan ri xaafan a mamaat a vipin ina a saat e malmal. Taasaxa layaan a Piran a fatatoi fa'ulie, a vipin ina a magaaf e a tateak. ⁴⁴Layaan ri xaafane, a vipin aave a mo ti la xavala. E layaan a Piran a fatatoi fa'ulie, a vipin fa'ui aave a mo pana gutan sina Vovau Xaradak.

Tuuna, tamo toxan a vipin ti la xavala i taa toxan vaxa a vipin sina Vovau. ⁴⁵A malaan sena Xakalayan Taap a kuus, "A Piran a vil fanei a mataa mata, na Aadam, e nane savat matatuuna pana toyan. Taasaxa na Aadam fataxapiak fo savat a vovau aava tatavai pana toyan." ⁴⁶A vipin sina vovau a pife savat paamua taasaxa vipin ti la xavala a savat paamua e lamina a vipin sina vovau. ⁴⁷A mataa mata a savat ti la xavala e a Piran a vesane pana pof, taasaxa, a fataraguaana mataa a savat ti la xunavata. ⁴⁸A mu bu Aadam xe mui ri rabuna ti la xavala malaan sena e nari ti la xunavata ri malaan sena saxa aave aava savat ti la xunavata. ⁴⁹E malaan se' taara toxan a nonau ina mataa ti la xavala naboxo, mui taara taa toxan a nonau ina mataa ti la xunavata.

⁵⁰Mu fetinan, a malaanabe': nane aava toxan a vipin ti la xavala i taa pife siak a nobina la fatataganan sina Piran e a so ta mo aava i taa miit i

taa pife waan xuvul pana mo aava i taa pife miit. ⁵¹⁻⁵²Langai a tuunayan fufunai aanabe': pife netaara xapiak taara taa maat, piau. Layaan a tafiu fataxapiak i taa rawei taara xapiak, taara taa xuxul fa'ipul, fataapus paaliu malaan sena mataa a fapuruk a matana. E layaan a tafiu i taa rawei a mu mamaat ri taa fatatoi fa'ulian e ri taa pife maat fulaa e netaara xapiak taara taa xulan. ⁵³Senaso, a so ta mo i taa maat i taa xuxul pana mo i taa pife maat fulaa e a so ta mo i taa masiik i taa xuxul pana mo i taa pife masiik fulaa. ⁵⁴E layaan a mo aava i taa miit fo xulan pana mo i taa pife miit e a mo aava i taa maat fo xulan pana mo i taa pife maat, lana yaan aave a ferawaiyan aanabe' lana Xakalayan Taap i taa savat tuuna la matavas:

“Maatan, nano, no fo kawaasanan. Fa'onaman fo xasluan nano.

⁵⁵Maatan, no fo fa'onam nase'? Maatan, no taa pirak nase'?”

Osa 13:14

⁵⁶Na Maatan a fexaxaas sena pirak a mataa sena vilaana saat sina mataa aave e a vilaana saat aave a savat sena vuputkai aava na Moses fo xaleie. ⁵⁷Taasaxa, taara taa kuus faasiroxo xe sina Piran senaso nane fo tavai netaara pana gutan xena fa'onam. A gutan aanabe' a savat sena maana mo aava Memai Yesus Krais fo vile xataara.

⁵⁸E voxo, kamu fetinan, tigina fateateak, muta radakui pana matautan. Faisok faagut lapaa Memai senaso mi texaas o a faisok simi lapaa Memai i taa pife savat palau.

A Faxuvulaana Faat Xena Xavang A Rabuna Sina Piran

16 ¹Naboxo, ne taa sui a fiaian simi sena faxuvulaana faat xena xavangaana rabuna sina Piran pe Judia. Nami xa mi taa vil a so ta mo ne xuus a mu rabuna nanamkai aava ri waan pe Galesia, pana. ²La yaan mata ina ‘wiik’ saxa saxa mi taa timin fanei a saxano faat ina maana faat aava mi fo fasavate talo mi taa pife seng ta tatavai layaan ne maa savat. ³E mi taa siak fati a saxanofuna ti la palou imi e layaan ne savat ne taa feng nari pana lagasai e pana tatavai aave xe siri pe Judia. ⁴E tamo ne lamon o a roxo ne taa falet, lavaxa ri taa falet xuvul paga.

⁵Nenia, ne taa falet xe Mesidonia e mui ne taa savat simi. ⁶Naak ne taa waan xuvul pami pana mu yaan xaves, o naak ne taa waan a yaan xapiak ina Maat Bung e mui mi taa xavangau pana faletan siak. Ne pife texaas lunai xe faa? ⁷Ne bai xalum nami naboxo pana valayaan mon. Ne vubuk o ne taa waan xuvul pami pana maana yaan xaves, tamo Memai i taa turoxo pana. ⁸Taasaxa ne taa waan nabe' Efasis fefexaxaas a Fenamo ina Pentakos, ⁹senaso a maana rabuna xaves nabe' ri buk langai a Lagasai Roxo e ne toxan a faisok xaves xena kuusan fasavataana xe siri naapalaan a xasano rabuna ri taxa gigiranau.

¹⁰Tamo na Timoti i taa savat simi muta famataute senaso nane taxa faisok lapaa Memai malaan sega. ¹¹Pi ta saxa i taa kaalum fasivi xuluna.

Xavange pana faletan sina talo i taa ulaamaan xeau senaso nemaam mu fetinan, maam taxa waan bange.

¹²Lavaxa, se titaara na Apolas, a maana yaan xaves ne faxaare o i taa fe xalum nami xuvul pana mu fetinan, taasaxa nane bai falet naboxo. Nane taa fe savat simi la yaan fatak ina faletan sina.

¹³Faxatang; tigina fatateak lana namkaian simi; muta mataut; waan fatateak. ¹⁴E a so ta mo mi taa vile, usi a vilaana ina vubuxan xasingitan.

¹⁵Mi texaas o a matafetama si Stefanas, nari rabuna mata ina namkaian nabe¹ Akeai e ri fo lisan nari xa xena xavangaana mu rabuna fatak. E ne faxaar nami o ¹⁶mi taa waan lapaana mu paamua malaan seri o nase¹ fulaa ri faisok e sisiak xuvul pari. ¹⁷Ne faamamaas o na Stefanas, Fortunatas e na Akaikas rutul maa savat. Rutul taxa xavangau senaso nami, mi pife waan iau xena xavangau. ¹⁸E rutul faluai a lamonan siak, malaan serutul faluai nami. Mi taa suai sena rabuna malaan serutul.

A Fasision Fataxapiak

¹⁹A mu rabuna sina Piran pe la bina Esia, ri fasisi nami. Na Akwila nare Prisila xuvul pana mu rabuna sina Piran aava ri faxuvul la lifu sire, nari, pana faamamaasan, ri fasisi nami. ²⁰A mu fetinan nabe¹ ri fasisi nami. Fasusui nami xa pana fengusan xaradak.

²¹Nenia na Pol, ne xalei a fasision aanabe¹ pana maak.

²²Nase¹ ta mataa a pife vubuxan xasingit a Memai i taa kawaasanan. Memai, filimaan.

²³Ne vubuk rao a Memai Yesus i taa xafut nami pana xakaavangan xatam sina.

²⁴A vubuxan xasingitan siak i taxa waan xuvul pami xapiak aava mi waan la xuvulaian xuvul pa Krais Yesus.